

Rada vysokých škol

Agentura Rady vysokých škol , José Martího 31, 162 52 Praha 6 - Veleslavín

Tel., Fax 220 560 221, Tel. 220 172 149, E-mail: arvs@ftvs.cuni.cz

ALMA MATER: <http://www.radavs.cz>

BILANČNÍ A HODNOTÍCÍ ZPRÁVA
O ČINNOSTI RADY VYSOKÝCH ŠKOL
(ÚNOR 2000 – LISTOPAD 2002)

Dokument schválený 9. sněmem Rady vysokých škol dne 14. listopadu 2002

10 ČINNOST STUDENTSKÉ KOMORY

Obsah této části je koncipován tak, aby poskytl přehled o statutární rámci fungování SK RVŠ, vnitřní organizační strukturu, její věcné činnosti ve vymezených tematických okruzích a finančnímu zajištění této činnosti.

Předkládaná zpráva z povahy věci není vyčerpávající a pro bližší informace je třeba odkázat čtenáře na internetové stránky SK RVŠ.

10.1 Statutární záležitosti

SK RVŠ se ve své činnosti řídí Statutem RVŠ ze dne 12. května 1994, ve znění pozdějších změn a doplnění. Na základě čl. XIV. odst. 4 písm. c) tohoto Statutu RVŠ je vydán Jednací řád SK RVŠ jako její vnitřní předpis.

Jednací řád SK RVŠ přijatý dne 13. prosince 1996 zůstal v platnosti i po dobu stálého zasedání 2000 – 2002, v jehož průběhu však bylo rozhodnuto o některých změnách ve znění Jednacího řádu SK RVŠ, a to:

- dne 6. dubna 2001: především legislativně technické změny v návaznosti na novelizaci Statutu RVŠ s účinností od 1. ledna 2001,
- dne 19. dubna 2002: zřízení Sekce soukromých vysokých škol jako orgánu SK RVŠ, jehož úkolem je zajistit odpovídající reprezentaci studentů soukromých vysokých škol v rámci SK RVŠ; dále pak několik změn především technické povahy,
- dne 20. září 2002: odstranění jednacích řádů jednotlivých orgánů SK RVŠ v zájmu zpřehlednění systému interních norem v SK RVŠ.

10.2 Organizační struktura

Organizační struktura SK RVŠ je v souladu s čl. XIV. odst. 4 písm. c) Statutu RVŠ věcí autonomní působnosti SK RVŠ a je určena Jednacím řádem SK RVŠ nebo jinými usneseními přijatými na jeho základě.

10.2.1 Stálé orgány

Přímo Jednacím řádem SK RVŠ jsou jako orgány SK RVŠ zřízeny:

- a) předsednictvo (čl. 7 Jednacího řádu SK RVŠ), které je tvořeno předsedou, dvěma místopředsedy a předsedy orgánů SK RVŠ, tj. předsedou Sekce soukromých vysokých škol a předsedy komisí,

- b) Sekce soukromých vysokých škol (čl. 7a Jednacího řádu SK RVŠ), která je tvořena všemi členy SK RVŠ delegovanými do RVŠ soukromými vysokými školami.

Na základě čl. 8 Jednacího řádu SK RVŠ jsou usnesením ze dne 12. ledna 2000 zřízeny tyto komise:

- a) komise legislativní

Tato komise analyzuje návrhy právních předpisů vztahujících se k vysokému školství připravuje stanoviska SK RVŠ k vysokoškolské legislativě, zajišťuje právní servis pro SK RVŠ, její předsednictvo a ostatní pracovní orgány a na požádání poskytuje studentským zástupcům v akademických senátech jednotlivých vysokých škol pomoc v procesu tvorby vnitřních předpisů nebo při řešení jiných otázek, které vykazují právní aspekty.

Legislativní komise současně působí v souladu s čl. 9 odst. 3 a čl. 23 Jednacího řádu SK RVŠ jako právní komise při výkladu Jednacího řádu SK RVŠ a při řešení sporů o souladu usnesení SK RVŠ s právním řádem České republiky anebo s předpisy platnými pro činnost SK RVŠ.

- b) komise pro záležitosti spojené se studiem

Tato komise připravuje jednání SK RVŠ v otázkách týkajících se obecně studia na vysokých školách, postavení studentů v procesu výuky, studentské odborné a vědecké činnosti, jakož i mobility studentů a uplatňování principů jednotného evropského prostoru vzdělání v podmínkách České republiky (zejm. ECTS).

- c) komise sociální

Zabývá se problematikou sociálního zázemí studentů vysokých škol a v této oblasti připravuje materiály pro jednání SK RVŠ, usiluje o zkvalitnění a standardizaci podmínek ke studiu, z hlediska sociálního monitoruje situaci na jednotlivých vysokých školách, zejména pokud jde o poplatky spojené se studiem, ubytování, stravování, sociální zabezpečení studentů obecně atd.

Tato komise byla zřízena 17. ledna 2002 vyčleněním části věcné působnosti dosavadní komise pro záležitosti spojené se studiem.

- d) komise pro vnější a zahraniční vztahy

Tato komise připravuje materiály pro činnost SK RVŠ v oblasti zahraničních vztahů, zejména tedy pokud jde o celoevropskou studentskou organizaci ESIB – The National Unions of Students in Europe, jakož i CSN (Central European Student Network), Česko-slovenský společný výbor studentských reprezentací, iniciativu národních studentských organizací ze

zemí tzv. Visegrádské čtyřky. Komise pro vnější a zahraniční vztahy rovněž koordinuje provádění politiky SK RVŠ v oblasti zahraničních vztahů.

Komise pro vnější a zahraniční vztahy je dále odpovědná za přípravu a koordinaci vztahů SK RVŠ k veřejnosti v České republice. Koncipuje mediální strategii SK RVŠ a ve spolupráci s tiskovým mluvčím SK RVŠ ji uplatňuje. Dále se podílí na komunikaci SK RVŠ se studentskými organizacemi v ČR (studentské unie a spolky na jednotlivých vysokých školách atd.)

e) komise pro studentskou odbornou a vědeckou činnost a záležitosti doktorského studia

Tato komise působila do 17. ledna 2002, kdy byla zrušena a její působnost přenesena na komisi pro záležitosti spojené se studiem.

f) komise pro soukromé vysoké školy

Tato komise působila od 13. prosince 2001 do zřízení Sekce soukromých vysokých škol.

10.2.2 Dočasné orgány

SK RVŠ zřizuje k řešení jednotlivých specifických otázek, jež náleží do působnosti SK RVŠ, tzv. pracovní skupiny jako dočasné orgány. Jejich činnost končí schválením závěrečné zprávy, resp. návrhu stanoviska SK RVŠ k vymezené problematice.

V době stálého zasedání 2000 – 2002 působily tyto pracovní skupiny:

- a) pracovní skupina pro pedagogické fakulty, která pracovala do června 2001
- b) pracovní skupina pro financování veřejných vysokých škol, která řešila především otázky dotační politiky MŠMT ve vztahu k veřejným vysokým školám
- c) pracovní skupina pro Bílou knihu, která zpracovávala připomínky a podněty SK RVŠ k tzv. Bílé knize jako jednomu ze základních strategických dokumentů SK RVŠ
- d) pracovní skupina pro poziční dokumenty, která zpracovala návrhy pozičních dokumentů jako základních dlouhodobých stanovisek SK RVŠ k vysokoškolské politice v České republice.

10.2.3 Sekretariát SK RVŠ

Sekretariát SK RVŠ je tvořen tajemníkem předsedy a tiskovým mluvčím. Kancelář předsedy SK RVŠ, která sestává z tajemníka, je umístěna na UHK v Hradci Králové. Prostory, které SK RVŠ má k dispozici pro účely svého sekretariátu na Husitské teologické fakultě UK v Praze, nejsou již využívány od poloviny roku 2000.

Činnost sekretariátu řídí předseda SK RVŠ, v rámci své působnosti pak místopředsedové vykonávají koordinační funkce.

Funkci tajemníka předsedy SK RVŠ zastává Tomáš Radoň, student UHK v Hradci Králové.

Funkci tiskového mluvčího zastával:

Michal Hala z JAMU v Brně (3. únor 2000 – 1. listopad 2000)

Bc. Petr Kadlec z MU v Brně (2. listopad 2000 – 31. srpna 2002)

10.3 Věcná činnost SK RVŠ

10.3.1 Legislativa

Po celou dobu stálého zasedání 2000 – 2002 SK RVŠ aktivně jednala v oblasti legislativy týkající se vysokých škol a jejich studentů. SK RVŠ takto zpracovala a příslušným státním orgánům i veřejnosti předložila řadu stanovisek a připomínek ke konkrétním předlohám právních předpisů.

Předmětem pozornosti SK RVŠ v této oblasti byly především návrhy na změny zákona o vysokých školách (č. 111/1998 Sb.), předkládané v letech 2000 a 2001. SK RVŠ stála v opozici vůči návrhům na zavedení celoživotního vzdělávání v rámci akreditovaných studijních programů. Na druhou stranu SK RVŠ podporovala opatření směřující k rozšíření možnosti studia na vysokých školách při zachování ústavních principů rovného přístupu a bezplatnosti, tj. diverzifikaci studijních programů na bakalářské a magisterské (byť nikoli obligatorně a bez ohledu na obsah studijního programu). Obecně SK RVŠ vždy připomínala nezbytnost uváženého přístupu ke změnám vysokoškolského zákonodárství.

SK RVŠ vystupovala též v oblasti financování vysokých škol, kde vždy podporovala snahy celé RVŠ (zpravidla koordinované s ČKR) směřující k navýšení hmotných zdrojů pro vysoké školství. SK RVŠ však zásadně nepodporovala taková opatření, která by znamenala porušení zásady bezplatného poskytování vzdělání na veřejných vysokých školách. SK RVŠ ve vztahu k problematice financování VŠ využívala možností, jež jí poskytovalo zastoupení v Reprezentativní komisi MŠMT; postup byl koordinován s ostatními orgány reprezentace vysokých škol. Zástupcem SK RVŠ v Reprezentativní komisi byl Ondřej Patka (TUL), od září 2002 Ing. Jiří Krátký (UPar)

Z tohoto hlediska SK RVŠ především zásadně odmítla věcný záměr a později návrh zákona o změně ve financování studia na vysoké škole, předložený a projednávaný v Poslanecké sněmovně Parlamentu na přelomu let 2001 a 2002.

SK RVŠ rovněž vnesla vlastní podněty na úpravu vysokoškolské legislativy pokud jde o poplatky spojené se studiem.

Na svém stálém zasedání 2000 – 2002 SK RVŠ vždy zdůrazňovala nezbytnost toho, aby vysokoškolské studium bylo přístupné všem podle schopností a aby přístup k němu nebyl omezován z důvodů, jež nesouvisejí s předpoklady jednotlivých uchazečů ke studiu, jakož i zásadní odpovědnost státu za financování veřejného vysokého školství.

10.3.2 Poziční dokumenty

SK RVŠ přijala na stálém zasedání 2000 – 2002 soustavu pozičních dokumentů jako základních a dlouhodobých programových stanovisek reprezentace studentů vysokých škol v České republice. Základním východiskem pozičních dokumentů SK RVŠ je princip, že přístup k terciárnímu vzdělání má být umožněn každému, kdo k takovému typu vzdělávání má nezbytné schopnosti, a to nezávisle na jiných okolnostech (zejména majetkových poměrech, sociálním původu atd.).

Tři poziční dokumenty – „Postavení studentů v terciárním vzdělávání“, „Financování vysokého školství“ a „Školné“ – zdůrazňují princip veřejného zájmu v poskytování vysokoškolského vzdělávání a postavení studenta jako plnoprávného člena akademické obce, který se od akademického pracovníka odlišuje pouze postavením v procesu výuky. Zásadní odpovědnost za financování vysokého školství, zejména veřejného, přikládá SK RVŠ státu, ale nevylučuje ani roli soukromého kapitálu (obchodní společnosti, nadace). SK RVŠ však zásadně odmítá školné ve smyslu jakéhokoli poplatku obecně zatěžujícího všechny studenty veřejných vysokých škol nebo jejich podstatnou část.

10.3.3 Záležitosti spojené se studiem

SK RVŠ na stálém zasedání 2000 – 2002 věnovala pozornost především otázkám kvality vysokoškolského vzdělávání. V tomto směru SK RVŠ udržovala kontakt s Akreditační komisí, sledovala vývoj akreditace jednotlivých studijních programů i celkovou proměnu struktury vysokého školství. Vzdor dostatečné informovanosti o činnosti Akreditační komise však ve srovnání s jinými zeměmi v Evropě stále nebylo dosaženo adekvátního institucionálního zastoupení studentů v procesu akreditace.

Specifická pozornost byla trvale věnována otázkám soukromého vysokého školství a vysokých škol státních (a zde pak též problematice postavení studentů těchto vysokých škol, kteří nejsou ve služebním poměru k některému ozbrojenému sboru).

SK RVŠ aktivně usilovala o zvýšení role studentů při vnitřním i vnějším hodnocení kvality výuky na vysokých školách a monitorovala jak na národní úrovni, tak i na úrovni jednotlivých vysokých škol (zejména formou dotazníkových šetření) rovněž materiálně-technické zajištění výuky, tj. především přístup studentů k výpočetní technice a vybavenost vysokých škol moderními informačními technologiemi vůbec, vybavenost knihoven a přístup studentů k potřebné studijní literatuře atd.

SK RVŠ podporovala a s pozorností sledovala uplatňování principů Boloňské deklarace, zejména ve vztahu k aplikaci Evropského systému převodu kreditů jako výrazného prostředku podpory vnitrostátní i mezinárodní mobility studentů vysokých škol.

SK RVŠ ve spolupráci s partnerskou ŠRVŠ SR podporuje a snaží se uvést v život systém paritní výměny studentů mezi vysokými školami v České republice a na Slovensku. Péče o možnost studentů českých vysokých škol strávit alespoň část studia na instituci terciárního vzdělávání v zahraničí patřila obecně mezi priority SK RVŠ na tomto stálém zasedání.

SK RVŠ se na svém stálém zasedání 2000 – 2002 pravidelně zabývala též problematikou vědecké a jiné odborné činnosti studentů vysokých škol a na základě vlastních šetření se snažila hodnotit vývoj v této oblasti.

10.3.4 Sociální záležitosti

Sociální podmínky života studentů na vysokých školách byly po celou dobu stálého zasedání 2000 – 2002 přirozeným středem pozornosti SK RVŠ.

SK RVŠ zejména ve druhé polovině tohoto stálého zasedání analyzovala problematiku ubytování a stravování studentů vysokých škol, a to i z hlediska organizace a financování systému poskytování těchto služeb. SK RVŠ v této oblasti navazuje spolupráci s Klubem kvestorů, která by měla vyústit ve vypracování koncepce reformy adresované odpovědným orgánům.

SK RVŠ pravidelně projednávala otázky vztahující se k systému poskytování stipendií a předkládala stanoviska a připomínky k problémům vyskytujícím se v této oblasti (především pokud jde o stipendia studentů doktorského studia).

V oblasti poplatků spojených se studiem SK RVŠ přijala dlouhodobé stanovisko, že poplatek by měli podléhat pouze ti studenti veřejných vysokých škol, kteří překročili zákonem stanovenou standardní dobu studia navýšenou o jeden rok.

Ve vztahu ke studentům soukromých vysokých škol dosáhla SK RVŠ stanoviska, že tito studenti nesmí být diskriminováni pokud jde o sociální služby spojené se studiem (ubytování a stravování) a že by měly být vytvořeny takové mechanismy, aby ani poplatky vybírané za studium na tomto typu vysokých škol nebylo pro uchazeče překážkou ve studiu na nich.

10.3.5 Zahraniční vztahy

Významnou součástí úsilí SK RVŠ o efektivní reprezentaci studentů českých vysokých škol je i působení na mezinárodní úrovni, přičemž SK RVŠ se postupně stává stále více respektovanou součástí evropské studentské reprezentace.

V květnu 2001 se SK RVŠ stala členem ESIB – The National Unions of Students in Europe, celoevropské reprezentativní studentské organizace zastupující zájmy více než 10 milionů studentů terciárního vzdělávání v 36 zemích Evropy. Od počátku svého členství SK RVŠ vystupovala na půdě ESIB aktivně a místopředseda SK RVŠ L. Výlupek byl členem Committee on Prague, expertního výboru ESIB pro přípravu tzv. Pražského summitu v rámci Boloňského procesu. Trvale vzrůstá zastoupení aktivita SK RVŠ na akcích pořádaných ESIB, a to nejen na statutárních shromážděních, ale též na odborných seminářích a konferencích. Za významný lze označit přínos SK RVŠ k formulaci koncepcí a politik organizace ESIB ze středo- a východoevropské perspektivy. Místopředseda SK RVŠ Bc. Nantl byl pro rok 2003 zvolen jedním ze tří vnitřních auditorů této mezinárodní studentské organizace.

SK RVŠ se podílí též na činnosti CSN (Central European Student Network), regionální studentské organizaci zastřešující projekt výměnných studijních pobytů CEEPUS a současně jedné z regionálních složek ESIB.

SK RVŠ je iniciátorem užší spolupráce národních studentských reprezentací ve středoevropském prostoru. V květnu 2002 byla uzavřena dohoda s národními studentskými organizacemi Slovenska, Polska a Maďarska o úzké spolupráci a koordinaci postupu v rámci ESIB a CSN (tzv. Visegrádská iniciativa). SK RVŠ udržuje velmi dobré pracovní vztahy též s národními reprezentacemi studentů v severní Evropě, Pobaltí a mnoha státech západní

Evropy. Jedná se o možnostech užší spolupráce se studentskými organizacemi v sousedním Německu a Rakousku.

Nadstandardní vztahy má SK RVŠ především se ŠRVŠ SR, s níž probíhá neustálá pracovní komunikace jak v rámci tzv. Společného výboru, který pravidelně zasedá dvakrát ročně, tak i na úrovni jednotlivých funkcionářů a zodpovědných osob. Výměna zkušeností a poznatků z vysokoškolských systémů ČR a Slovenska je – vzhledem podobnosti jejich institucionální struktury a legislativního podkladu, jakož i společného historického vývoje – důležitým zdrojem podnětů pro práci SK RVŠ.

Zcela specifické vztahy udržuje SK RVŠ k Běloruské studentské asociaci, národnímu reprezentantu studentů v Bělorusku. Tato organizace má k SK RVŠ velkou důvěru pokud jde společný postup při obhajobě a podpoře práv studentů v Bělorusku a je velkou výzvou pro SK RVŠ co nejúčinněji v této oblasti pomoci.

SK RVŠ je pravidelně informována též o činnosti Mezinárodního svazu studentstva (IUS), ačkoli není členem ani pozorovatelem této organizace.

10.4 Hospodaření SK RVŠ

Hospodaření SK RVŠ se řídí rozpočtem schvalovaným každoročně předsednictvem RVŠ. Rozpočet slouží ke krytí výdajů nutných k řádnému fungování Komory a nákladů spojených se členstvím SK RVŠ v mezinárodních studentských strukturách. Z rozpočtu je hrazena zejména odměna sekretariátu SK RVŠ, náklady potřebné k zajištění výjezdních zasedání a cestovné členů SK RVŠ na zahraničních cestách. Ve funkčním období 2000 – 2002 tuto oblast spravoval do poloviny roku 2001 místopředseda Radko Kříž, po jeho odstoupení až do konce funkčního období místopředseda Jiří Krátký.

Plánovaná výše finančních prostředků, jež měla SK RVŠ k dispozici, činila v prvním roce funkčního období 100 000,- Kč na provozní náklady a 30 000,- na osobní náklady. Skutečné výdaje dosáhly v tomto roce v provozní části 101 000,- Kč a v osobních nákladech 28 000,- Kč. Z provozních výdajů byla největší část spotřebována na cestovné (35 %) a na náklady na zajištění zasedání (38 %).

Pro rok 2001 byla schválena výše plánovaných výdajů shodná s rokem 2000. Vzhledem k opoždění některých faktur v závěru roku a zejména neuskutečnění plánované refundace nákladné zahraniční cesty na zasedání ESIB došlo k čerpání finančních prostředků pouze v sumě 73 889,20 Kč. Z této částky byly největšími položkami náklady na zajištění zasedání 44 % a náklady na cestovné 22 %. V tomto roce začal fungovat také tiskový mluvčí, jemuž byly hrazeny cestovní náklady na zasedání SK RVŠ.

Od roku 2001 začala SK RVŠ aktivně působit v mezinárodních studentských organizacích, zejména v celoevropském ESIB. Pro rok 2002 proto SK RVŠ požádala o navýšení rozpočtu, jež byl schválen ve výši 124 000,- Kč v provozní části. Z těchto prostředků byly hrazeny také náklady na tvorbu a správu internetových stránek SK RVŠ, jež byly v minulosti součástí rozpočtu elektronického časopisu RVŠ Alma mater. V části osobního ohodnocení požádala SK RVŠ taktéž o navýšení rozpočtované částky z důvodu jednak valorizace odměny sekretariátu, která zůstávala po několik předchozích let stejná, ačkoliv objem práce stoupal, a rovněž tak z důvodu převedení odměny tiskovému mluvčímu z provozních do osobních nákladů. Rozpočtované osobní náklady pro rok 2002 činily 46 000,- Kč.